

Debattartikel, juni 2019

”Den blomstertid nu kommer” sjunger våra barn och barnbarn högtidligt vid skolavslutningarna. Vi föräldrar och mor-och farföräldrar blir rörda, nu också för att deras framtid är hotad av snabba klimatförändringar. Extrema väderförhållanden inträffar allt oftare. Missväxt av grödor och krig om råvaror leder till svält och massmigration, samtidigt som vi hör att miljoner arter dör ut på vår planet. Ändå tar inte världens ledare utmaningarna på allvar. Forskarsamhället visar att utsläppen måste reduceras med **minst 7 %** per år fram till 2030 för att undvika en klimatkatastrof. Sveriges regering ska lägga fram en 4-årig plan för klimatet i år, men ännu har vi inte sett någon plan. Sammantaget leder detta till en djup kris inom oss.

”Att bota en sådan existentiell sorg som förödelsen av vår planet har skapat kan vi enbart göra med en omsorg om planeten. Den måste bygga på insikten om att vi är andliga varelser som relaterar till allt som finns. Det innebär en radikal synvända där naturens egenvärde får ersätta vårt ständiga självupptagna nyttotänkande”, sa ärkebiskop emeritus K G Hammar under vår klimatmanifestation i Kungsträdgården den 6 april, inför nästan 3000 åhörare. Aktionen genomfördes för att visa att även pensionärer måste stödja ungdomars kamp för miljön.

Andra exempel från den 6 april: Aktionsgruppen Grand Panthers citerade nobelpristagaren Harry Martinsson, som i en sen diktsamling 1971, skrev: ”Naturens lagar är redan på väg att ställa oss alla mot väggen”, ”Den stora sorgen måste vi alla dela. Det finns bland alla bör och borde, ett **måste** för alla. Alla måste lära att sörja för världen”. Vi borde ha lyssnat.

Tidigare framtidsministern Kristina Persson bekräftade att alla partier, förutom SD, har beslutat om ambitiösa mål. Ändå dröjer insatserna: ”Vi vet allt som vi behöver veta för att handla nu. Vi behöver systemomställningar inom transportsektorn, byggandet, industrin och jordbruket och det krävs det att många processer sätts igång omgående och i samverkan mellan politikområden och över partigränser, i stället för att man fortsätter att traska på i sina vertikala snitt av verkligheten.”

Forskaren Staffan Laestadius: "Det är sent på dagen för att hantera omställningen till ett postfossilt samhälle. Inom tio år är atmosfären så uppfylld av CO2 att vi sannolikt har passerat den punkt då man fortfarande kan säkra ett jordklimat som ger rimliga förutsättningar för mänskligt liv. Då är vi ute på okänt vatten".

Klimatfrågan handlar också om vår civila säkerhet, sa f.d. länspolismästaren Gunno Gunmo: "Planera för det värsta och hoppas på det bästa", sa han och hoppades att politiker ska tycka att vår civila säkerhet är lika viktig som den militära. "Ett departement för klimatsäkerheten borde få samma status och ge tydlig ansvarsfördelning mellan polis, räddningstjänst, försvar, kommuner, länsstyrelser för samhällsskyddande beredskap".

Vilka lösningar ser vi som möjliga, förutom att som Irland och England proklamera nödläge för klimatet? Militär upprustning är ingen lösning. Militär upprustning för fred tänker endast de som blinda väljer världens undergång. Kostnaderna för den samlade vapenarsenal som finns globalt i dag är mellan 2 – 3 % av länders BNP. NATO. USA och Kina ligger högst, medan Ryssland ligger på fjärde plats och är inte mer än 10 % av Natos. Det är oförsvarligt att öka budgeten för krigsmaskineriet världen över med Rysslands hot som argument. Som många i vår generation krävde efter andra världskriget behövs i stället en allmän nedrustning till förmån för att rädda klimatet.

Den andra frågan som påverkar klimatet är jämlikheten kopplad till ägandet. Vi vill inte avsluta rätten till privat ägande, men anser att samhällets ramlagar för den rätten är otillräcklig. Enligt OXFAMS ojämlikhetsrapport, år 2018, gömmer de allra rikaste i världen undan ca 70 biljoner kronor från skatt. Cirka 2000 dollarmiljardärer i världen tjänade år 2016 i runda tal 23 miljoner kr OM DAGEN. Detta medan hälften av människorna på vår planet lever på mindre än 50 kr om dagen.

Till sist: De 100 största klimatutsläpparna (globala företag) står idag för 70 procent av utsläppen. Till stora delar ägs de av oss pensionärer, genom fonder. **Därför måste vi låta pensionspengarna få fötter!** Hela finanssektorn måste flytta sina investeringar bort från fossil verksamhet. Här kan vi agera, både på det politiska planet och på det personliga. Direktiven för AP-fonderna måste skrivas om (politisk

nivå) och de pengar vi själva råder över måste flyttas om (personligt agerande). Det handlar om något så radikalt som att ta makten över pengarna och överge målet om konstant ökad tillväxt i termer av BNP.

Fredagen den 24 maj demonstrerade miljontals ungdomar världen över för klimatet. Ju fortare världens samlade pensionspengar används för omställning desto snabbare når vi vårt gemensamma mål.

Gudrun Schyman, Fria Pensionärer
Reidar Jönsson, Fria pensionärer, författare
Kristina Persson, tidigare framtidsminister
Anders Wijkman, Hedersordförande, Club of Rome
KG Hammar, ärkebiskop emeritus
Caroline Krook, ärkebiskop emeritus
Staffan Laestadius, forskare/författare
Gunno Gunmo, tidigare Länspolismästare i Stockholm
Kerstin Lönngren, nätverket Grand Panthers
Frida Berry Eklund, talesperson Föräldravrálet
Sam Carlquist, poet
Stina Bengs, Artister för Fred
Marie Bergman, sångare/musiker
Steinar Winther Christensen, Leder Besteforeldrenes Klimaaksjon, Norge
Manne af Klintberg, artist
Anders Linder, artist
Suzanne Osten, regissör
Lena Hoel, operasångerska
Roger Bydler, Klimatriksdagen